

Sesja edukacyjna pt. „Jeśli nie pamięć, to co? Edukacja w miejscach pamięci narodowej” Opole, 2 czerwca 2015 r.

2 czerwca 2015 r. Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach-Opolu (dalej: CMJW w Łambinowicach-Opolu) zorganizowało już po raz jedenasty sesję edukacyjną pt. „Jeśli nie pamięć, to co? Edukacja w miejscach pamięci narodowej”. W obradach, które odbyły się w siedzibie muzeum w Opolu, wzięło udział ponad 40 osób. Byli wśród nich m.in. nauczyciele, wykładowcy akademicki, pracownicy muzeów-miejsc pamięci, przedstawiciele ośrodków metodycznych oraz laureaci konkursu na projekt historyczny „Póki nie jest za późno”. Patronat honorowy nad wydarzeniem sprawował Prezydent Miasta Opola.

Sesja odbywała się pod hasłem „Muzeum i miejsce pamięci narodowej w szkolnej edukacji historycznej”. Jej główną ideą było stworzenie okazji do konfrontacji dwóch perspektyw działalności edukacyjnej muzeum – nauczycielskiej i muzealnej, w tym do pokazania jak rozwija się współpraca szkoła–muzeum i jakie korzyści wynikają z niej dla obu stron. Sesja podzielona została na trzy części. W pierwszej z nich uczestnicy mieli okazję zwiedzić ekspozycję stałą pt. „Miejsce Pamięci Narodowej w Łambinowicach – dziedzictwo regionalne, narodowe, europejskie” oraz wysłuchać dwóch wystąpień poświęconych miejscu edukacji muzealnej w podstawie programowej i podręcznikach szkolnych. Po przerwie prelegenci z województwa opolskiego i dolnośląskiego zaprezentowali konkretne rozwiązania, dotyczące współpracy na linii szkoła–muzeum, odnoszące się do działalności edukacyjnej CMJW. W trzecim panelu zatytułowanym „Co nowego u nas?” pokazane zostały najciekawsze propozycje programów i pomysłów edukacyjnych, jakie aktualnie były realizowane w muzeach-miejscach pamięci w Polsce. Podsumowaniem spotkania było ogłoszenie wyników VII edycji konkursu na projekt historyczny „Póki nie jest za późno”.

Otwarcia sesji dokonała dr Violetta Rezler-Wasielewska, dyrektor CMJW w Łambinowicach-Opolu, która krótko przedstawiła historię i założenia sesji edukacyjnych, organizowanych przez muzeum. Następnie oddała głos pierwszej prelegentce, Aleksandrze Głowacz, kierownik Działu Edukacji z Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, która w swoim wystąpieniu pt. „Muzea uczą. Rozwój edukacji muzealnej w ramach nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego” przybliżyła uczestnikom sesji ofertę edukacyjną wilańskiej placówki w świetle najnowszych założeń edukacyjnych. Zaprezentowała kilka interesujących przykładów zajęć historycznych i przyrodniczych jako alternatywną formę dla tradycyjnego zwiedzania. Następnie dr Anna Wickiewicz, kierownik działu Edukacji i Wystaw CMJW w Łambinowicach-Opolu omówiła zagadnienie obecności czy też raczej nieobecności Muzeum i Miejsca Pamięci Narodowej w Łambinowicach na łamach podręczników licealnych do historii oraz historii i społeczeństwa. Zasadniczą część jej prezentacji miała na celu wskazanie tych jednostek lekcyjnych, których treści programowe mogą zostać zrealizowane – z pożytkiem dla uczniów – z wykorzystaniem oferty edukacyjnej muzeum.

W kolejnej części sesji jako pierwszy wystąpił Mariusz Madej, nauczyciel z Zespołu Szkół w Łambinowicach, który w swoim wystąpieniu pt. „Szkoła-Muzeum dobre sąsiedztwo”, podkreślił ogromną rolę edukacyjną CMJW w Łambinowicach-Opolu i podał szereg przykładów współpracy pomiędzy obiema placówkami. Za jeden z najważniejszych uznał udział młodzieży z Zespołu Szkół w Łambinowicach w filmie edukacyjnym pt. *Lamsdorf/Łambinowice. Muzeum i miejsce pamięci* w reżyserii Alicji Schatton, który jest integralną częścią zwiedzania Muzeum i Miejsca Pamięci w Łambinowicach. Film ten w ciekawej formie, tj. oczyma młodych odbiorców, ukazuje historię Miejsca Pamięci Narodowej w Łambinowicach, począwszy od lat 60. XIX w. aż do połowy lat 40. XX w. oraz działalność CMJW w Łambinowicach-Opolu, które sprawuje nad nim opiekę. „Edukacja w miejscach pamięci” to tytuł wystąpienia, a także projektu edukacyjnego, skierowanego do uczniów szkół gminy Wrocław, jakim kolejna prelegentka, Ewa Skrzywanek z Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli wzbudziła duże zainteresowanie uczestników sesji, zwracając uwagę na cenną ideę i bardzo dobrą konstrukcję pomysłu. Wyjaśniła, jakie cele przyświecały autorom programu, a także omówiła zasady jego funkcjonowania. Na zakończenie podkreśliła, iż w programie, który realizowany jest od 2014 r. uczestniczyło łącznie ponad 23 tys. dzieci i młodzieży. Spora część z nich za cel swojej podróży do miejsc pamięci wybrała Łambinowice.

W części sesji zatytułowanej „Co nowego u nas?” Magdalena Kruk-Kuchcińska oraz Sebastian Mikulec, pracownicy muzeum, dokonali prezentacji dwóch wybranych przedsięwzięć edukacyjnych. Uczestnicy sesji mieli zatem okazję dowiedzieć się o realizowanym międzynarodowym projekcie pt. „Wielopłaszczyznowa pamięć: nauczanie na miejscu oraz online o nazistowskich i stalinow-

skich obozach koncentracyjnych i internowania”, w którym CMJW w Łambinowicach-Opolu, obok Fundacji Miejsc Pamięci Buchenwald i Mittelbau-Dora oraz Estońskiego Instytutu Pamięci Historycznej i Uniwersytetu w Tallinie, uczestniczyło jako partner. Jego celem było stworzenie zajęć edukacyjnych oraz bazy źródłowej z myślą o nauczycielach, prowadzących lekcje dotyczące nazistowskich i stalinowskich miejsc internowania, zarówno w szkołach, jak i w miejscach pamięci. Magdalena Kruk-Kuchcińska, która uczestniczyła w realizacji projektu, podkreśliła, że zgromadzone i udostępnione na stronie www.historiana.eu materiały pozwalają pokazać wielowymiarową historię minionego stulecia, szczególnie dobrze widoczną w miejscach takich jak Buchenwald czy Łambinowice. Z kolei S. Mikulec przedstawił inny pomysł CMJW w Łambinowicach-Opolu, jakim jest wydanie wspólnie z Instytutem Pamięci Narodowej teki edukacyjnej, zawierającej scenariusze zajęć oraz rozmaite pomoce dydaktyczne, wspomagające proces nauczania o złożonej historii obozów w Lamsdorf/Łambinowicach. Jako ostatni głos zabrał Piotr Tarnowski, dyrektor Muzeum Stutthof w Sztutowie, przedstawiając bardzo interesującą realizację zwiedzania tego miejsca pamięci z audioprzewodnikiem, w którym wykorzystana została narracja byłego więźnia KL Stutthof, a także jeszcze inny pomysł na poznanie historii obozu i ludzi w nim więzionych, mianowicie rysunkową historię pt. *Szczęściarz z rocznika 1917*.

W podsumowaniu sesji jej uczestnicy podkreślili, że przedstawione inicjatywy obrazowo ukazały jak muzea mogą skutecznie i w interesujący sposób wspierać proces edukacji szkolnej oraz tworzyć przestrzeń do współpracy dla nauczycieli oraz wszystkich tych, którzy w swej działalności łączą edukację, naukę i kulturę. Ostatnim punktem programu tego wydarzenia było ogłoszenie wyników VIII edycji ogólnopolskiego konkursu na projekt historyczny pt. „Póki nie jest za późno”, w trakcie którego wręczono nagrody laureatom i dokonano prezentacji wyróżnionych projektów. Bardziej szczegółowa informacja na ten temat została zamieszczona w tekście pt. *Kalendarium łambinowickie (styczeń–grudzień 2015)*, opublikowanym w niniejszym tomie rocznika.

Anna Wickiewicz